

Evoluties van de trends op het vlak van het witwassen van geld 2023

1.1. Belangrijkste bedreigingen

1.1.1. Drughandel

De laatste jaren is het steeds duidelijker geworden dat België een centrale positie heeft in de drughandel op Europees vlak. Rapporten van internationale organisaties zoals UNODC¹ en EMCDDA² maar ook van de federale politie³ wijzen op het feit dat België niet enkel het belangrijkste invoerpunt is voor cocaïne in Europa, maar ook een producent en transitland voor synthetische drugs en cannabis.

Het geweld dat gepaard gaat met deze prominente positie in de internationale drughandel wordt bovendien ook steeds meer zichtbaar. In Antwerpen hebben criminele organisaties het niet enkel meer op elkaar gemunt, maar ook op de overheidsdiensten die betrokken zijn bij het transport en de opslag van de in beslag genomen ladingen cocaïne. In Brussel vonden dan weer verschillende afrekeningen plaats met dodelijke afloop in de strijd om territorium tussen de bendes die zich bezighouden met lokale verkoop, maar die eveneens instaan voor verdeling binnen Europa.

Naast het geweld is een ander nefast effect van de drughandel het risico dat de gigantische winsten uit de lucratieve illegale handel de legale economie zouden ondermijnen. Criminele organisaties proberen zich als contrastrategie in te kopen in de legale bovenwereld en pogen via corruptie grip te krijgen op het sociale weefsel en de politieke structuren van onze maatschappij. De onderzoeken die de politie voerde volgend op het kraken van geëncrypteerde communicatiesystemen gebruikt door criminele organisaties gaven een ontluisterend beeld van deze toenemende vermenging van onder-en bovenwereld.

Eén van de initiatieven om deze vorm van ondermijning tegen te gaan is het wetsontwerp gemeentelijke bestuurlijke handhaving, dat het parlement op 16 november 2023 goedkeurde en dat resulteerde in de wet van 15 januari 2024. De wet roept een kader in het leven om de steden en gemeenten beter te wapenen tegen vormen van ondermijnende criminaliteit, door de mogelijkheden van preventieve en repressieve handhaving te verruimen.

In de publieke opinie klinkt de roep ook steeds luider om een financiële aanpak te volgen bij de bestrijding op middellange termijn van de criminele organisaties die zich richten op drughandel. De politiediensten zijn vaak gewonnen voor het 'follow the money' - principe, maar worden in de praktijk soms geconfronteerd met een gebrek aan middelen of gespecialiseerde profielen.

Voor de *Financial Intelligence Units* zoals de CFI is de financiële aanpak van drughandel een evidentie. Drughandel was immers de eerste onderliggende criminaliteitsvorm die gevisieerd werd toen het preventieve anti-witwassysteem eind jaren '80 opgezet werd.

De uitdaging voor de CFI bestaat erin de financiële informatie afkomstig van de melders zo snel mogelijk te koppelen aan informatie uit de politionele onderzoeksmethoden, om op die manier de meeste pertinente informatie aan de parketten te kunnen overmaken en de onderzoeken aan te vullen.

¹ World Drug report 2023 : <https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/world-drug-report-2023.html>

² European Drug Report 2023 : Trends and Developments : https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023_en

³ Jaarverslag van de federale politie 2023 : <https://www.politie.be/jaarverslag-federalepolitie/nl>

De samenwerking met in drughandel en financiële criminaliteit gespecialiseerde politiediensten binnen de centrale directie van de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit (DJSOC), de federale gerechtelijke politie en de lokale politie is dan ook erg belangrijk voor de CFI. Verder is het in 2023 opgerichte nationale drugscommissariaat, dat in het leven geroepen werd om de strijd tegen de druggerelateerde criminaliteit te coördineren, eveneens een zeer waardevolle partner voor de CFI.

Daarnaast zijn drughandel en het witwassen van geld uit drughandel bij uitstek ook internationale fenomenen, zodat het belang van de uitwisseling van informatie met de buitenlandse FIUs moeilijk onderschat kan worden.

“Auto-laundering”

Bij de analyse van de dossiers inzake witwassen van geld uit drughandel kunnen we twee categorieën onderscheiden. In een eerste type dossier zijn het de betrokkenen bij de handel zelf die de inkomsten witwassen. Het gaat meestal om dealers van een tussenniveau, personen die cannabisplantages opzetten of op één of andere manier betrokken zijn bij het uithalen van cocaïne uit de containers in de havens. In een zeer beperkt aantal gevallen bleken ook sleutelfiguren in de Antwerpse cocaïnehandel in eigen naam of via vennootschappen financiële transacties uit te voeren, zoals het aangaan van levensverzekeringen in het buitenland of het aankopen van cryptomunten.

De bedragen in deze dossiers zijn al bij al relatief beperkt: het gemiddelde bedrag dat witgewassen wordt, schommelt rond 200.000 EUR per jaar. Veelal worden de fondsen cash gestort op een bankrekening, wat resulteert in bijkomend onderzoek en finaal melding aan de CFI. Zowel persoonlijke rekeningen als vennootschapsrekeningen worden gebruikt. In tegenstelling tot de schermvennootschappen die gebruikt worden door professionele witwasnetwerken, hebben de vennootschappen in dit type dossiers ook een reële activiteit en houdt de betrokkene bij de drughandel controle op de vennootschap via een rol als zaakvoerder - in eigen naam of via naaste familieleden.

De meest voorkomende activiteiten zijn ***horeca, kleinhandel en de verkoop of verhuur van auto's***. De handelszaak laat dan toe om een deel van de cashstortingen te verklaren als omzet. De uitbating van een handelszaak wordt enerzijds gebruikt als uitvalsbasis of ankerpunt in een bepaalde wijk, en dient dan eerder om een sociale status te verantwoorden dan om echt grote hoeveelheden geld wit te wassen. Anderzijds zijn er ook dossiers waarbij de nachtwinkel, de bar of de shisha lounge effectief gebruikt worden als verzamelpunt voor de criminele organisatie of zelfs rechtstreeks dienen als verdeelpunt voor de drugs. De recente wetgeving⁴ rond gemeentelijke bestuurlijke handhaving kan een bijkomend wapen vormen in de strijd tegen deze vorm van witwassen.

Een veelgebruikte techniek is het aangaan van ***leningen*** bij vrienden of familie, waarbij het bedrag dat op de rekening overgeschreven wordt dan in cash en al dan niet in termijnen terugbetaald wordt. Omgekeerd worden er ook leningen verstrekt, en worden stortingen in cash verantwoord als een terugbetaling van die leningen.

Een andere vaststelling op de rekeningen van verdachten inzake drughandel is de link met ***luxearauto's***. Verschillende betrokkenen hebben zelf belangen in een autohandel of verhuurbedrijf, en gebruiken die activiteit mogelijk om cash uit drughandel te vermengen met werkelijke activiteiten. Wanneer er geen rechtstreekse belangen zijn in de autohandel, worden vaak betaling van hoge huur- of leasesommen voor luxewagens vastgesteld, naar Belgische verhuurders of naar firma's in Luxemburg of Duitsland. Ook de aankoop van auto's komt frequent voor, waarbij het overgeschreven bedrag veel lager ligt dan de werkelijke waarde van het voertuig, zodat vermoed kan worden dat een deel van de waarde op een andere manier en vermoedelijk in cash betaald werd.

Verrichtingen in het kader van het witwassen van druggeld kunnen eveneens betrekking hebben op ***vastgoed***. De inkomsten uit eerdere handel worden geïnvesteerd in de aankoop van panden die nadien gebruikt worden om cannabisplantages in onder te brengen. De goedkope aankoop van potentieel duur vastgoed waar zware renovatiekosten aan verbonden zijn, is een andere manier om geld uit drughandel

⁴ Wet van 15 januari 2024.

via vastgoed wit te wassen. De renovatie gebeurt dan grotendeels in het zwart, en wordt betaald met cash uit de handel. Bij een eventuele verkoop is het volledige bedrag van het pand legaal verworven.

Verder blijkt uit de dossiers dat er regelmatig sprake is van de handel in *luxehorloges* voor het witwassen van geld. De uurwerken worden zowel gebruikt als parallel betaalmiddel, om waarde eventueel over landsgrenzen te verplaatsen of als finaal investeringsgoed voor crimineel geld. De exclusieve luxehorloges zijn immers waardevast en gemakkelijk te transporteren. Bij huiszoekingen in het drugmilieu worden regelmatig dure horloges in beslag genomen.

Professionele witwasnetwerken

Veruit het grootste deel van de inkomsten uit de drughandel in België wordt echter doorgesluisd naar professionele witwasnetwerken en wordt dus niet witgewassen door de betrokkenen bij de handel zelf. In dit tweede type van dossiers gaat het om bedragen van miljoenen euro's op enkele maanden tijd, die via een **netwerk van schermvennootschappen** circuleren. De CFI meldt deze dossiers door aan het parket onder de noemer georganiseerde misdaad.

Net zoals in de legale economie bepaalde gespecialiseerde bedrijfsprocessen uitbesteed worden, doen criminele organisaties in toenemende mate beroep op professionals om hun inkomsten uit drughandel maar ook uit andere vormen van criminaliteit wit te wassen. Deze polycriminele netwerken opereren op internationale schaal en hanteren technieken als 'compensatie'⁵, 'Trade Based Money Laundering (TBML)'⁶ en 'derdenbetalingen of third party payments'⁷ (*zie infra*) om het spoor van het geld te verbergen. De grootste uitdaging voor de CFI bestaat erin om de link te leggen tussen de drughandel of de betrokkenen bij de drughandel en deze netwerken. Het geld wordt grotendeels in cash ingebracht in de netwerken, maar gezien de internationale schaal en het grote aantal vennootschappen dat gebruikt wordt, is het moeilijk vast te stellen waar dat juist gebeurt. Uit het onderscheppen van de veilig geachte communicatie van criminele organisaties blijkt duidelijk de band tussen de drughandel en de professionele witwasnetwerken, maar in de financiële transacties is deze link niet altijd terug te vinden.

De reden hiervoor ligt in het feit dat de criminele organisaties een beroep doen op **underground banking** om de 'zwarte' cash te transporteren en in te brengen in het witwasnetwerk. Underground banking is een systeem van ondergronds bankieren dat volledig buiten het financiële stelsel functioneert, maar waarmee grote bedragen aan crimineel geld op internationaal vlak verplaatst kunnen worden. Het systeem is vergelijkbaar met andere vormen van informele geldoverdracht zoals hawala, maar wordt uitsluitend in een criminele context gebruikt.

Het inlichtingenwerk van Europol na de recente ontmanteling van drie versleutelde communicatiemiddelen die door criminelen werden gebruikt, heeft ook het belang aangetoond van ondergrondse bankiers in het criminele landschap, die tot dan meestal onder de radar van de wetshandhavinginstanties opereerden. Europol heeft in dit verband een operationele taskforce (TOKEN) opgezet om netwerken aan te pakken die clandestiene banktransacties overal ter wereld faciliteren⁸.

De focus van de CFI zal ook in de toekomst nog sterk gericht zijn op de aanpak van deze professionele witwasnetwerken, die onder meer verantwoordelijk zijn voor het witwassen van zeer grote bedragen aan druggeld.

1.1.2. Ernstige fiscale fraude

⁵ Witwassen via compensatie verwijst naar het proces waarbij criminelen die over contanten uit hun illegale activiteiten beschikken, samenwerken met andere criminelen die contant geld nodig hebben om hun illegale activiteiten te financieren, zodat het geld niet via het officiële bankstelsel paseert. Contant geld dat van hand tot hand wordt overhandigd, wordt gecompenseerd door bankoverschrijvingen naar rekeningen, vaak in het buitenland, onder het mom van valse facturen.

⁶ Op handel gebaseerd witwassen of trade-based money laundering (TBML) verwijst naar "het proces waarbij opbrengsten van misdrijven worden verhuuld en waarde wordt verplaatst via handelstransacties in een poging om hun illegale oorsprong te legitimeren".

⁷ Betalingen die voldaan worden door een derde ('third party') in opdracht of voor rekening van een betaler en ten gunste van een begunstigde.

⁸ <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/one-of-europe%E2%80%99s-biggest-underground-bankers-arrested-in-greece>

Net als de voorbije jaren ligt het bedrag in de dossiers die doorgemeld werden naar het parket wegens aanwijzingen van het witwassen van geld uit ernstige fiscale fraude bijzonder hoog. Het gemiddelde bedrag per dossier overstijgt ruimschoots 5 miljoen EUR en in verschillende dossiers ligt het bedrag zelfs hoger dan 50 miljoen EUR.

Eén van de redenen voor deze hoge bedragen is het feit dat de verdachte financiële stromen in de dossiers dikwijls betrekking hebben op een periode van meerdere jaren. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de dossiers waarin een groot bedrag uit het buitenland gerepatriëerd wordt, nadat het kapitaal jarenlang geaccumuleerd werd. De circulaire van de Nationale Bank van België van 8 juni 2021, waarin de NBB de banken oproept om de nodige waakzaamheid aan de dag te leggen bij de **repatriëring van geldmiddelen** uit het buitenland en de fiscale regularisatieprocedures die al dan niet volledig toegepast werden op deze fondsen, ligt nog altijd aan de basis van talrijke meldingen aan de CFI.

Verscheidende dossiers die in 2023 door de CFI behandeld werden, hadden ook betrekking op zeer vermogende families, waarbij geld gerepatriëerd werd uit het buitenland waaraan mogelijk nog een fiscale schuld verbonden was.

De *lookback* oefening die door de NBB werd opgelegd, lijkt ten einde te komen. Eind 2023 liep ook de termijn voor fiscale regularisatie (EBA-quater regeling) af. De CFI zal bijzondere aandacht besteden aan de mogelijk gevolgen voor de meldactiviteit.

Een tweede verklaring voor de hoge bedragen in de dossiers kan gevonden worden in de sector waarin de betrokken vennootschappen actief zijn. In 2023 werden immers verschillende dossiers doorgemeld over vennootschappen actief in de **diamantsector**. Ook al gaat het om een relatief beperkt aantal dossiers, de bedragen die omgaan in de diamanthandel zijn dermate omvangrijk dat ze sterk doorwegen in de algemene statistieken wat betreft fiscale fraude.

De betrokkenen in deze dossiers maken vaak gebruik van internationale structuren van verbonden vennootschappen die het mogelijk maken de omzet en winst te manipuleren door middel van onderlinge in- en uitvoeren van diamant en aldus ernstige fiscale fraude te plegen.

Een belangrijk element om dit te detecteren zijn de dossiers ‘voorbehoud op waarde’ van de FOD Economie. Samen met de Douane controleren zij elke in- en uitgaande zending (buiten de EU) en stellen een dossier ‘voorbehoud op waarde’ op bij een afwijkende waarde op de factuur. Een goede samenwerking met onze partners FOD Economie en FOD Financiën is dus cruciaal.

Tot slot heeft de CFI in 2023 verschillende dossiers behandeld waarbij de ernstige fiscale fraude gekaderd kon worden binnen een netwerk van (scherm-) vennootschappen, opgezet door professionele witwassers. Ernstige fiscale fraude wordt dan gecombineerd met het witwassen van geld uit andere onderliggende misdrijven.

In dit soort dossiers wordt bijzondere aandacht besteed aan het opsporen van mogelijk in beslag te nemen activa. De CFI heeft meermaals vermogensbestanddelen opgespoord en gebruik gemaakt van haar mogelijkheid om zich te verzetten tegen de uitvoering van verrichtingen, om zo de weg vrij te maken voor eventuele latere inbeslagname/verbeurdverklaring door de gerechtelijke overheden.

Wat de samenwerking met de FOD Financiën betreft, herinneren we eraan dat de CFI over verschillende mogelijkheden beschikt om informatie van de FOD Financiën te verkrijgen. De CFI heeft in 2023 veel informatie ontvangen die haar krachtens artikel 79, § 2, 2° van de wet van 18 september 2017 werd meegedeeld en heeft ook zeer regelmatig gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 81, § 1, 4° van diezelfde wet haar biedt om bij de FOD Financiën informatie op te vragen die nuttig is voor de vervulling van haar opdracht.

De uitwisseling van informatie beslaat onder meer het delen van lijsten van vennootschappen die vermoedelijk een schakel vormen in een georganiseerde BTW-fraude als ‘missing trader’. Het feit dat deze vennootschappen dikwijls ook gekend waren bij de CFI als onderdeel van een witwasnetwerk

bevestigt de band tussen georganiseerde misdaad en ernstige fiscale fraude, en getuigt van het belang van samenwerking tussen de CFI en de FOD Financiën.

Gelet op het grote aantal dossiers dat naar het parket werd doorgemeld wegens ernstige aanwijzingen van het witwassen van geld voortkomend uit ernstige fiscale fraude, heeft deze samenwerking er ook toe geleid dat de CFI meer nuttige inlichtingen die uit die doormeldingen voortvloeien aan de minister van Financiën heeft bezorgd in toepassing van artikel 83, § 2, 5° van de wet van 18 september 2017. Dergelijke mededelingen kunnen een belangrijk preventief effect hebben. De vroegtijdige identificatie van tal van actoren die in gebreke blijven, laat bijvoorbeeld toe om hun BTW-nummer door te halen.

1.1.3. Corruptie

Vaststellingen doorgemelde dossiers

De CFI heeft het voorbije jaar tien nieuwe dossiers aan de gerechtelijke overheden doorgemeld waarin corruptie, verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen of fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Unie als voornaamste onderliggende misdrijven van witwassen werden aangeduid.

Dat aantal was weliswaar lager dan in 2022, toen een groot deel van de dossiers met spraakmakende onderzoeken naar corruptie en grootschalige verduistering van overheidsmiddelen in verband kon worden gebracht, maar bleef op een gelijkaardig niveau als in de periode 2019-2021.

De mededelingen van informatie die aan de basis van die tien dossiers lagen, waren net als andere jaren voornamelijk van kredietinstellingen afkomstig, al werden ook bijzonder nuttige inlichtingen door buitenlandse tegenhangers aan de CFI verstrekt, in de vorm van verzoeken om inlichtingen of spontane mededelingen van informatie.

De CFI heeft de ontvangen informatie grondig geanalyseerd en verrijkt met informatie waartoe ze toegang heeft, informatie en inlichtingen die ze via onderworpen entiteiten en andere partners (waaronder inlichtingendiensten, het Europees Bureau voor Fraudebestrijding van de Europese Commissie (OLAF) en buitenlandse FIUs) verkregen heeft en inlichtingen uit vrij toegankelijke bronnen.

Uit de analyse van de CFI is gebleken dat de dossiers onder meer betrekking hadden op Belgische openbare ambtenaren, op een persoon met een publieke functie bij een instelling van de Europese Unie en op personen gelieerd aan politiek prominente personen in Centraal- of Noord-Afrika.

De verdachte verrichtingen in de dossiers waren eerder eenvoudig van aard en bestonden hoofdzakelijk uit nationale overschrijvingen, verrichtingen in contanten (stortingen op of afhalingen van Belgische bankrekeningen) en internationale overschrijvingen. Die laatste transacties omvatten onder andere overboekingen van rekeningen die betrokkenen in eigen naam in internationale financiële centra in Europa of Azië aanhielden.

De CFI relateerde de **verdachte verrichtingen** aan het witwassen van geld voortkomend uit verschillende vormen van corruptie en verduistering:

- zo werd vermoed dat een binnenlandse betaling op de rekening van een Belg die een openbare functie uitoefende de ontvangst van een steekpenning in het kader van een vastgoedtransactie vertegenwoordigde ;
- de (internationale) overschrijvingen op de Belgische rekeningen van twee andere openbare ambtenaren hielden meer dan waarschijnlijk verband met het witwassen van geld voortkomend uit verduistering door een openbaar ambtenaar of uit passieve openbare omkoping (corruptie als facilitator voor georganiseerde criminaliteit) ;
- in nog andere dossiers werden de verrichtingen geassocieerd met het witwassen van geld voortkomend uit corruptie in de medische sector of uit corruptie bij een zakelijke transactie met

- een buitenlandse staat en/of verduistering door een PEP⁹ uit een rechtsgebied dat onder verscherpt toezicht van de FATF stond ;
- een internationale overschrijving vanaf de rekening van een aangetrouwd familielid van een buitenlands staatshoofd ten gunste van de rekening van dat familielid in België kaderde allicht in een schema dat werd opgezet om tegoeden die uit een buitenlands staatsinvesteringsfonds werden verduisterd, wit te wassen ;
 - andere grensoverschrijdende geldstromen werden dan weer gelinkt aan het witwassen van geld uit een buitenlandse RBI regeling (verblijfsregeling voor investeerders) die via een commerciële tussenpersoon in een offshore jurisdictie werd afgehandeld.
 - tot slot wezen bepaalde verrichtingen ook op mogelijke fraude met EU middelen.

De CFI stelde vast dat de onrechtmatig verkregen tegoeden in een paar gevallen voor de aankoop van onroerend goed van grote waarde of de uitvoering van verfraaiingswerken aan de woning van betrokkenen werden gebruikt of naar de (spaar)rekeningen van betrokkenen in hun geboorteland of in België werden overgeschreven.

Mededelingen van informatie aan buitenlandse FIUs waarbij PEP betrokken zijn

De CFI heeft in 2023 opnieuw verschillende buitenlandse FIUs op de hoogte gebracht van verdachte verrichtingen waarbij PEP uit hun land betrokken waren. Die verstrekkingen en mededelingen kaderden voor een groot deel in de toepassing van artikel 53.1 van de vierde antiwitwasrichtlijn¹⁰ en de behandeling van ontvangen meldingen inzake correspondent banking.

Bredere context

Overeenkomstig artikel 41 van de wet van 18 september 2017 moeten onderworpen entiteiten maatregelen van verhoogde waakzaamheid nemen wanneer ze occasionele verrichtingen uitvoeren voor of zakelijke relaties aanknopen met politiek prominente personen, met familieleden van deze personen of met personen die bekend zijn als naaste geassocieerden van deze personen. De Europese Commissie heeft in november 2023 een lijst met prominente publieke functies gepubliceerd die de identificatie van PEP in de Europese Unie kan vergemakkelijken¹¹.

De lijst bevat de prominente publieke functies op het niveau van de 27 lidstaten van de Europese Unie¹², op het niveau van de internationale organisaties die op het grondgebied van de lidstaten geaccrediteerd zijn en op het niveau van de instellingen en organen van de Europese Unie.

De CFI heeft in haar jaarverslag van 2022 de aandacht gevestigd op de negatieve impact van corruptie op de rechtstaat. De CFI heeft in 2023 opnieuw een paar dossiers naar het parket doorgemeld waarin corruptie wellicht als katalysator voor de georganiseerde misdaad fungeerde of mogelijke buitenlandse inmenging en beïnvloeding in democratische processen tot doel had. Het beschadigende en destabiliserende effect van corruptie en inmenging is het voorbije jaar ook door externe partners van de CFI aan de orde gesteld.

Hoewel de CFI niet rechtstreeks betrokken is bij onderzoeken naar buitenlandse investeringen in België, is ze zich terdege bewust van de risico's die met niet-transparante buitenlandse financiering gepaard gaan, niet alleen met betrekking tot witwassen, maar ook met betrekking tot financiering van terrorisme. Tegen deze achtergrond heeft de CFI de besprekingen gevolgd die binnen het

⁹ Politiek prominente personen

¹⁰ Overeenkomstig artikel 53.1 van de vierde antiwitwasrichtlijn zendt de CFI, wanneer zij een melding van verdachte transacties ontvangt die betrekking heeft op een andere lidstaat, alle relevante informatie in de melding door aan de FIU van die lidstaat. De aanwezigheid van een PEP is één van de relevantiecriteria die moet leiden tot een snelle overdracht naar de Europese FIU in het land waar de PEP vandaan komt.

¹¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202300724&qid=1709304577565

¹² Ter herinnering: De lijst met de exacte functies die in België als prominente publieke functies worden aangemerkt, is ook opgenomen in Bijlage IV bij de wet van 18 september 2017.

Radicalisation Awareness Network¹³ zijn gevoerd in het kader van een project dat gericht was op het grondig begrijpen en bestrijden van de dreiging van ongewenste buitenlandse financiering binnen de Europese Unie.

Het jaar 2024 wordt een verkiezingsjaar in ruim 60 landen wereldwijd. Het is bekend dat de financiering van politieke campagnes en partijen kan gebruikt worden door private actoren en buitenlandse staten om invloed uit te oefenen en zich in verkiezingen te mengen. Verder leiden internationale conflicten ertoe dat steeds meer regeringen hun nationale strategieën inzake openbare aanbestedingen en overheidsuitgaven aanpassen. Dat kan een hoger risico op corruptie met zich meebrengen.

1.1.4. Oplichting

Vastgestelde trends

Oplichting vormt sinds vele jaren het voornaamste onderliggende misdrijf van witwassen in dossiers die de CFI aan de gerechtelijke autoriteiten heeft doorgemeld. Dat was in 2023 opnieuw het geval. Het aantal doorgemelde dossiers lag met 341 in dezelfde grootteorde als in 2022.

Een deel van die dossiers had betrekking op *money mules*, natuurlijke personen die bewust of onbewust toestonden dat hun bankrekening en/of bankkaart en pincode door criminelen werd gebruikt voor het witwassen van geld verkregen via allerlei vormen van oplichting, maar voornamelijk online oplichting waarbij geraffineerde methoden werden gebruikt om slachtoffers te misleiden.

De CFI heeft in 2023 meegewerkt aan een gezamenlijk project van de Egmont Groep, de FATF en Interpol dat illegale geldstromen voortkomend uit *cyber-enabled fraud* (CEF) heeft onderzocht. Het project richtte zich op fraude die mogelijk wordt gemaakt door of uitgevoerd wordt via informatie- en communicatietechnologie en die gepaard gaat met grensoverschrijdende criminaliteit¹⁴ en social engineering technieken¹⁵.

Hoewel dergelijke fraude verschillende vormen kan aannemen, lag de focus op Business Email Compromise (BEC) fraude¹⁶, phishing fraude¹⁷, identiteitsfraude via sociale media en telecommunicatie¹⁸, online beleggingsfraude¹⁹, online romantische fraude²⁰ en vacaturefraude²¹ (hierna gezamenlijk aangeduid als CEF).

¹³ Het Radicalisation Awareness Network is een overkoepelend netwerk van personen (waaronder lokale autoriteiten, rechtshandhavers, experts en academici) die onder aansturing van de Europese Commissie ervaringen uitwisselen over de (beleidsmatige) aanpak van problemen op het vlak van radicalisering en gewelddadig extremisme in Europa.

¹⁴ Zoals grensoverschrijdende actoren of geldstromen.

¹⁵ Technieken waarbij slachtoffers gemanipuleerd worden om vertrouwelijke of persoonlijke informatie vrij te geven.

¹⁶ Fraude waarbij slachtoffers e-mailinstructies ontvangen die zogenaamd van klanten of leveranciers afkomstig zijn en waarin hen wordt gevraagd om geld naar nieuwe betaalrekeningen over te maken.

¹⁷ Fraude waarbij slachtoffers worden misleid om gevoelige informatie zoals persoonlijke gegevens, bankgegevens of inloggegevens voor hun account vrij te geven. De criminelen gebruiken de informatie vervolgens om geld van de betaalrekeningen van slachtoffers af te halen, nieuwe betaalrekeningen te openen of frauduleuze transacties uit te voeren.

¹⁸ Identiteitsfraude via sociale media en telecommunicatie omvat scenario's waarbij slachtoffers via mobiele of sociale media (WhatsApp, Facebook, Instagram, LinkedIn, X, ...) worden benaderd door criminelen die zich voordoen als overheidsfunctionarissen, familieleden of vrienden en die op de emoties van het slachtoffer inspelen om betalingen af te dwingen, om controle over betaalrekeningen over te dragen of om financiële activiteiten uit te voeren zoals leningen aanvragen of rekeningen openen om criminele opbrengsten te ontvangen.

¹⁹ Fraude waarbij slachtoffers via nepadvertenties of online adviseurs naar niet-bestaande of valse (frauduleuze) platforms worden gelokt om in virtuele of niet-virtuele activa te beleggen of te handelen.

²⁰ Fraude waarbij slachtoffers ertoe verleid worden om geld naar criminelen over te schrijven nadat ze ervan overtuigd zijn dat ze een romantische relatie hebben.

²¹ Fraude waarbij nepvacatures via sociale mediaplatformen worden aangeboden en slachtoffers overtuigd worden om aanbetalingen te doen om de job te verkrijgen of om producten te kopen om de verkoop op een handelsplatform te stimuleren.

Uit het projectrapport²² blijkt dat CEF een groeiende grensoverschrijdende georganiseerde misdaad is en dat het witwassen van opbrengsten uit CEF gefaciliteerd wordt door professionele witwasgroepen, die deel uitmaken van CEF syndicaten of als aparte organisaties witwasdiensten volgens het crime-as-a-service model leveren, en door professionele dienstverleners die bij het CEF witwasproces betrokken zijn.

Dat witwassen gebeurt meestal zeer snel nadat de fraude heeft plaatsgevonden, via een netwerk van rekeningen van natuurlijke personen (money mules) of rechtspersonen (schermvennootschappen of legitieme vennootschappen) die zich over meerdere financiële instellingen van verschillende aard (zoals banken, betalingsinstellingen en aanbieders van diensten met virtuele activa) kunnen uitstrekken. Daarbij worden diverse witwastechnieken gehanteerd, zoals het gebruik van contant geld, trade- and service based money laundering (TBML / SBML²³) en technieken die de anonimiteit van virtuele activa verhogen.

De bevindingen uit het rapport stemmen overeen met de vaststellingen van de CFI.

Zo laten doorgemelde dossiers van de CFI onder meer zien hoe Europese slachtoffers van CEF betalingen verrichtten ten gunste van bestaande of nieuw geopende rekeningen van money mules bij klassieke banken of betalingsinstellingen in België. De money mules maakten deze tegoeden vervolgens vrij snel over naar Belgische of buitenlandse rekeningen in eigen naam of op naam van derden bij traditionele banken, mobiele banken, betalingsinstellingen of instellingen voor elektronisch geld, naar online geldtransfer diensten of naar platformen voor cryptovaluta.

Andere dossiers tonen duidelijk aan hoe opbrengsten uit online beleggingsfraude waarvan buitenlandse particulieren het slachtoffer waren via de bankrekeningen van Belgische schermvennootschappen, vaak vennootschappen in de bouwsector, werden witgewassen door professionele witwasnetwerken. De verrichtingen op de rekeningen van die schermvennootschappen wezen op witwasdiensten via compensatie en TBML via binnen- en buitenlandse ondernemingen actief in diverse sectoren, waaronder voeding en textiel.

De CFI heeft daarnaast dossiers doorgemeld die verband hielden met het witwassen van geld voortkomend uit *kredietfraude*, fraude waarbij leningen bij financiële- of betalingsinstellingen in België worden aangegaan op basis van valse identiteitsdocumenten, valse loonfiches of andere vervalste documenten. De geleende bedragen werden in veel gevallen op de bankrekeningen van money mules gestort en daarna gedeeltelijk in contanten opgenomen, naar andere natuurlijke personen in België of het buitenland overgemaakt en voor betalingen via bankkaart aangewend.

De meeste van de vermelde vormen van fraude omvatten een element van identiteitsfraude. Ook de identiteit van de CFI werd gebruikt bij pogingen tot (online) fraude.

De CFI heeft tot slot ook dossiers aan de gerechtelijke overheden doorgemeld die op conventionele vormen van fraude betrekking hadden, zoals de welbekende oplichting waarbij personen van deur tot deur gaan om onderhoudswerken aan te bieden (ontmossen van daken, asfalteren van opritten, ...) en finaal een aanzienlijk hogere prijs dan de overeengekomen prijs aanrekenen voor de, al dan niet slecht, uitgevoerde werkzaamheden. Die oplichtingspraktijken konden in bepaalde gevallen aan de activiteiten van buitenlandse georganiseerde misdaadgroeperingen worden gerelateerd, die de opbrengsten van fraude via misbruik van internationale handel witwasten.

Meldingen inzake oplichting en fraude

De CFI heeft in 2023 vooral informatie over mogelijke oplichting en fraude ontvangen van:

- kredietinstellingen, betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld: zij meldden in veel gevallen het gebruik van doorsluisrekeningen door money mules ;
- wisselkantoren rapporteerden geldtransfers die rechtstreeks door gedupeerde personen of door money mules werden uitgevoerd ;

²² FATF - Interpol - Egmont Group (2023), Illicit Financial Flows from Cyber-Enabled Fraud, FATF, Paris, France : www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Methodsandtrends/illlicit-financial-flows-cyberenabled-fraud.html

²³ Service Based Money Laundering.

- de FSMA bezorgde de CFI hoofdzakelijk informatie over frauduleuze tradingplatformen²⁴ en frauduleuze kredietaanbiedingen²⁵. Het ging daarbij voornamelijk om buitenlandse bankrekeningnummers of e-walletadressen waarnaar Belgische slachtoffers geld hadden overgeschreven of uitgenodigd werden te doen. Ze verstreekte ook informatie over bankrekeningen en crypto wallets die in het kader van recoveryroomfraude²⁶ werden gebruikt ;
- de FOD Economie meldde informatie over Belgische of buitenlandse rekeningnummers die in oplichtingen werden gebruikt aan de CFI ;
- buitenlandse FIUs informeerden de CFI onder andere over bankrekeningen (die in België werden geopend of die een Belgisch IBAN-nummer hadden) waarnaar buitenlandse slachtoffers van oplichting geld hadden overgeschreven of verzochten de CFI om de via de rekeningen verrichte transacties te analyseren of het gebruik van dergelijke rekeningen op te schorten.

De CFI zoekt bij de behandeling van deze meldingen voortdurend naar een evenwicht tussen de inzet van middelen enerzijds en het leveren van een effectieve bijdrage aan het terugdringen van de verschillende vormen van fraude anderzijds, door een risico gebaseerde aanpak te volgen. Hierbij wordt uitgegaan van het principe dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de specifieke vaardigheden van de verschillende partners die actief zijn op het gebied van fraudebestrijding, door de beschikbare informatie zoveel mogelijk binnen de wettelijke grenzen te verspreiden.

De aanpak is gebaseerd op een combinatie van het doorgeven van informatie over de belangrijkste money mules of netwerken aan de gerechtelijke autoriteiten en het delen van informatie met haar buitenlandse tegenhangers om hen te waarschuwen voor fraudeurs of money mules die in hun land actief zijn en zo te proberen de analyse van deze "verzamelrekeningen of -wallets" te bevorderen en een einde te maken aan bepaalde geldstromen, of in het ideale geval zelfs de terugvordering van de tegoeden in het buitenland mogelijk te maken.

De informatie die niet geëxternaliseerd wordt, gaat niet verloren, maar vormt een essentiële bron van informatie voor strategische analyse en de behandeling van nieuwe meldingen en informatie door de CFI.

Vooruitblik

Verwacht wordt dat online fraude in de toekomst verder zal toenemen en dat online oplichters en cybercriminelen nieuwe technologieën zullen blijven exploiteren om hun opbrengsten uit fraude te maximaliseren. Europol stelt dat bescherming tegen AI-gedreven fraude (fraude waarbij bijvoorbeeld stemmen worden gekloond of deepfake-beelden en video's worden gegenereerd) een absolute noodzaak in de strijd tegen online fraude zal worden²⁷. De Europese politiedienst voorspelt ook dat het crime-as-a-service ecosysteem door het toenemend gebruik van innovatieve technologieën waarschijnlijk zal groeien en een multiplicator effect op de georganiseerde misdaad zal hebben.

Preventie, waakzaamheid en voorzichtigheid blijven essentieel om oplichting te voorkomen. In de strijd tegen het witwassen van geld voortkomend uit oplichting blijven samenwerking en tijdige gegevensuitwisseling met (inter-)nationale partners ook van cruciaal belang.

²⁴ Via valse onlineplatformen met een sterk professionele uitstraling, strikken oplichters consumenten met beloften van onwaarschijnlijk lucratieve beleggingen in crypto's, Forex-producten, CFD's, grondstoffen of edele metalen. Potentiële slachtoffers worden meestal benaderd via nepadvertenties op sociale media of online videoplatformen.

²⁵ Bij deze vorm van fraude komt de consument, die vaak al in een precare financiële situatie vertoeft, via internet in contact met niet-vergunde kredietverstrekkers, die hem of haar een lening aan gunstige voorwaarden aanbieden. Onder het voorwendsel van het toekennen van een lening wordt aan de consument gevraagd allerhande fictieve kosten te betalen zoals administratieve kosten, verzekeringskosten, enz. Op het einde van de rit ontvangt de consument de gevraagde lening niet en kan hij de betaalde bedragen niet recupereren.

²⁶ Bij recoveryroomfraude worden slachtoffers van een eerdere beleggingsfraude gecontacteerd door een entiteit die belooft dat ze de verloren gelden voor hen kan recupereren. Om het geld te kunnen recupereren, vraagt de entiteit om een vergoeding te betalen. Deze vergoeding is louter een voorwendsel om de slachtoffers opnieuw geld af te troggelen. Uiteindelijk zien de slachtoffers hun verloren inleg niet terug, maar zijn ze daarbovenop nog een pak extra geld kwijt.

²⁷ Zie onder andere Europol (2023), Online fraud schemes: a web of deceit, Europol Spotlight Report Series, Publications Office of the European Union, Luxembourg, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Spotlight-Report_Online-fraud-schemes.pdf

De CFI heeft haar inspanningen op dat vlak in 2023 voortgezet. Op nationaal niveau heeft de CFI onder andere met de financiële sector gewerkt aan een meldingsformulier dat een efficiëntere rapportering en behandeling van meldingen inzake fraude mogelijk maakt.

De CFI was daarnaast betrokken bij uitwisselingen op strategisch niveau met verschillende bevoegde nationale autoriteiten in het kader van het Nationaal Platform Massafraude.

Op internationaal niveau heeft de CFI zich meermaals op vraag van een buitenlandse tegenhanger tegen de uitvoering van verrichtingen op Belgische rekeningen verzet en talrijke meldingen inzake mogelijke fraude met buitenlandse FIUs gedeeld.

1.2. Evolutie van de technieken

1.2.1. De dienstverleners op het vlak van witwassen

Om onder de radar te kunnen blijven van de steeds performantere financiële detectiesystemen doen criminele organisaties in toenemende mate een beroep op specialisten om hun kapitaal wit te wassen. Over het algemeen maken deze financiële specialisten geen deel uit van de criminele organisatie en houden ze zich ver van de onderliggende criminele activiteiten die aan de basis liggen van het op illegale wijze verkregen geld. Zij komen louter tussen als dienstverleners om de fondsen uit uiteenlopende criminaliteitsvormen een legale schijn te geven.

De facilitatoren

De toegenomen professionalisering van het witwassen houdt het risico in dat bepaalde financiële en niet financiële beroepen gebruikt worden door criminelen om het witwassen van geld te vergemakkelijken.

Verschillende dossiers die de CFI in 2023 behandelde, bevestigen dit risico en illustreren op welke wijze financiële specialisten tussenkomen in het witwasproces. Ze bieden diensten en advies aan op verschillende vlakken : begeleiding bij het oprichten van vennootschappen met inbegrip van het betalen van de oprichtingskosten, opstellen van een financieel plan, inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), BTW-administratie, opmaken van jaarrekeningen, loonfiches en het vestigen van een maatschappelijke zetel of postbusadres.

In sommige dossiers blijkt duidelijk dat deze facilitatoren dermate ver gaan in het opzetten van frauduleuze constructies voor de criminele netwerken, dat er weinig twijfel bestaat over het bewust karakter van hun tussenkomst. In andere gevallen lijkt het eerder te gaan om het onbewust bijdragen aan witwasactiviteiten.

Het voorbije jaar heeft de CFI dan ook verschillende keren de toezichtshoudende autoriteiten verwittigd over de betrokkenheid van professionele dienstverleners bij het witwassen van geld, met het oog op het opleggen van sancties.

De professionele witwassers

In een toenemend aantal dossiers stelt de CFI vast dat personen hun expertise gebruiken om witwasnetwerken op te zetten. In ruil voor een commissie bieden zij een grensoverschrijdende infrastructuur aan die bestaat uit een netwerk van (scherm-) vennootschappen, stromannen, money mules en bankrekeningen.

Deze witwasnetwerken bieden een *dienstverlening 'à la carte'* aan. Criminelen kunnen het volledige witwasproces dan wel bepaalde onderdelen uitbesteden aan deze netwerken en kunnen kiezen in welke vorm ze hun inbreng willen ontvangen : cash, luxegoederen, investeringsgoederen of vastgoed. Hiervoor worden de fondsen initieel verzameld, eventueel getransporteerd en geïnjecteerd in het financiële systeem. De gelden circuleren vervolgens tussen rekeningen van de schermvennootschappen over

grenzen heen, waarbij via technieken als compensatie en TBML de illegale herkomst verder versluierd wordt.

Deze trend wordt niet enkel vastgesteld door de CFI, het gaat duidelijk om een internationaal fenomeen.

De vennootschappen als polycriminele witwasvector

Het ***gebruik van serieel opgerichte schermvennootschappen blijft een sleutelement*** in talrijke witwasdossiers van de CFI. Bepaalde sectoren zijn gevoelig voor misbruik op het vlak van fraude en witwassen en worden vaker gevisieerd door de georganiseerde misdaad, zoals de bouw, de industriële reiniging, de horeca, de transportsector en de handel in voertuigen. De bedragen in deze dossiers lopen snel op tot meerdere miljoenen EUR in een periode van enkele maanden.

De CFI heeft verschillende initiatieven genomen om de problematiek van het gebruik van schermvennootschappen bij het witwassen van geld verder onder de aandacht te brengen, en werkt hierbij onder meer samen met de parketten en de FOD Economie.

1.2.2. Derdenbetalingen

Mechanisme

De professionele witwasnetwerken, die instaan voor een groot deel van het witwassen van geld uit drughandel en verschillende andere onderliggende misdrijven, maken voor hun activiteiten gebruik van een aantal specifieke witwastechnieken. De bekendste hiervan zijn compensatie en TBML, naast de algemene inzet van *facilitatoren* en *schermvennootschappen*, die verder besproken worden. De voorbije jaren komt uit de talrijke transacties in de dossiers echter een bijzondere techniek naar voor, zijnde *'derdenbetalingen'* of in het Engels *'Third Party Payments (TPPs)'*.

In essentie zijn TPPs betalingen die voldaan worden door een derde ('third party') in opdracht of voor rekening van een betaler en ten gunste van een begunstigde. Meestal gaat het om de levering van een goed of een dienst, betaald door een derde partij die noch koper of verkoper is. In het legale betalingsverkeer zijn de laatste tien jaar verschillende TPP-providers ontstaan. Zij zorgen ervoor dat binnen dienstverlenende platformen de betalingsverplichtingen overgenomen worden en voorzien een vorm van 'settlement' tussen de aanbieders en klanten op die platformen. Op die manier nemen zij de opvolging van de betalingen uit handen van de verkopers en bieden ze vaak een vorm van garantie aan de kopers, namelijk dat de betaling pas effectief gebeurt wanneer volgens de voorwaarden geleverd wordt. Een voorbeeld van deze dienstverlening zijn de platformen voor de verhuur van vakantiewoningen, waarbij de verhuurders van panden niet door de huurders betaald worden, maar door het platform, dat naast de praktische regeling ook de financiële stromen controleert.

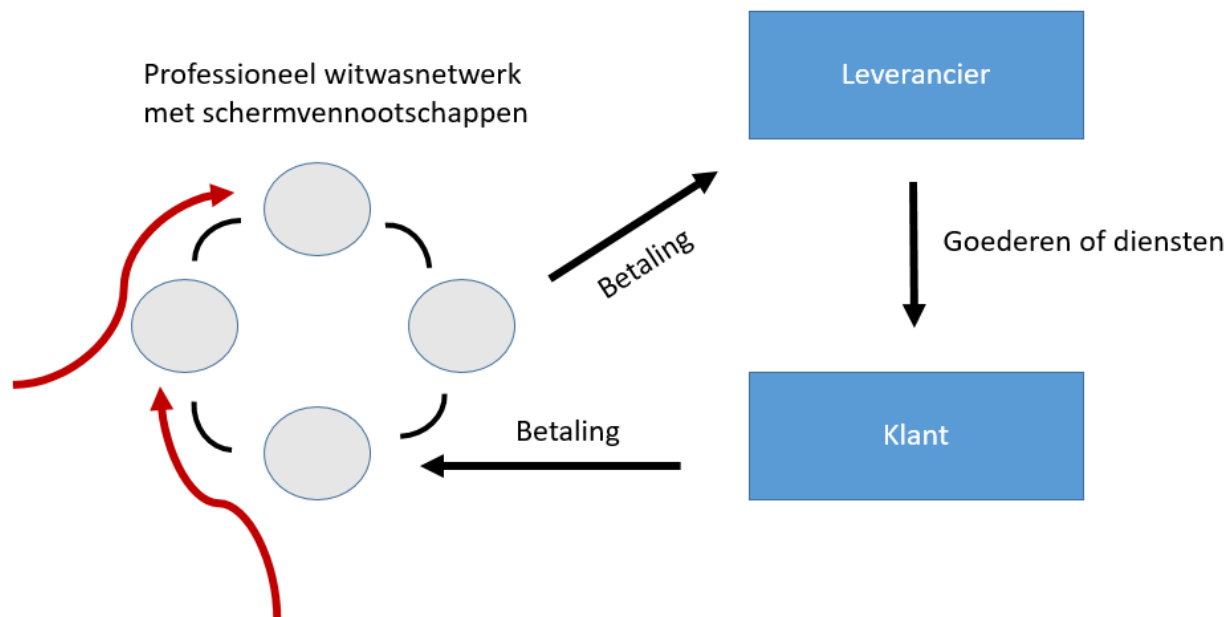
Ook in de betaalindustrie zijn talrijke payment service providers actief die tegen vergoeding betaalverplichtingen opvolgen en overnemen van klanten. De digitalisering van de betaalindustrie en de toename van de online dienstverlening hebben tot een zeer sterke groei van de betalingen door derden geleid.

Misbruik door witwasnetwerken

Net zoals in de legale economie bepaalde deelprocessen van de bedrijfsvoering, zoals de boekhouding of het onderhoud van IT-infrastructuur, uitbesteed worden aan gespecialiseerde dienstverleners, zo is er ook in de criminele wereld een doorgedreven evolutie naar meer specialisatie zichtbaar. De professionele witwasnetwerken zelf zijn hier het beste voorbeeld van, maar ook bij het gebruik van derdenbetalingen blijkt een techniek uit het reguliere financiële systeem vlot overgenomen te worden in de criminele wereld. In een witwascontext worden derdenbetalingen immers gebruikt om financiële banden te verdoezelen en het volgen van de geldstroom te bemoeilijken. Wanneer bedrijven in bepaalde zones buiten de EU die op financieel vlak als risicovol beschouwd worden, goederen of diensten willen aankopen van Europese ondernemingen kunnen ze geconfronteerd worden met hoge kosten of administratieve barrières bij de betaling. Het formele banksysteem wordt dan dikwijls vermeden, en er wordt gezocht naar een informeel netwerk om de betaling te kunnen voldoen. De leverancier, die de betaling ontvangt van een derde - een

bedrijf met toegang tot het Europese banksysteem - wordt correct betaald met verwijzing naar de factuur, en de klant vermijdt hoge administratieve kosten of zware 'due diligence' - procedures. In bepaalde landen zijn er informele financiële netwerken actief die deze dienstverlening combineren met diensten voor geldverzending (hawala).

Deze dienstverlening is op wettelijk vlak meestal niet gereguleerd, maar daarom is de herkomst van het geld nog niet illegaal. Criminele organisaties actief op het vlak van witwassen van geld hebben zich echter geïnspireerd op het systeem van derdenbetalingen en misbruiken het feit dat bedrijven geen argwaan meer hebben bij het ontvangen van betalingen van andere partijen dan de kopers. De professionele witwasnetwerken bieden voor een lage commissie betalingsdiensten aan in gebieden waar het reguliere financiële systeem perfect werkt en slagen er op die manier in om geld uit criminele activiteit te mengen met betalingen in het legale handelsverkeer (zie schema).

Crimineel geld wordt ingebracht in het netwerk

Bij de professionele witwasnetwerken, die de CFI reeds enkele jaren als belangrijkste motor voor het witwassen van geld in België beschouwt, komen betalingen tussen schermvennootschappen en legale bedrijven zeer veel voor. Dikwijls is er geen economische verklaring voor deze financiële stromen tussen bedrijven waarvan de activiteiten op geen enkele manier verband met elkaar houden. De rekeningen van de schermvennootschappen verwerken op enkele maanden tijd miljoenen euro's aan betalingen, een financiële stroom die niet verantwoord kan worden door de reële activiteit of omvang van de vennootschap. Aan debetzijde wordt overgeschreven naar andere schermvennootschappen, maar in de laatste fase van het proces ook naar bedrijven die wel degelijk een officiële activiteit uitoefenen. Soms gaat het zelfs om grote gereputeerde bedrijven binnen sectoren als voeding, chemie of farmaceutica.

Naast de professionele witwasnetwerken maken criminele organisaties ook zelf gebruik van derdenbetalingen om leden te vergoeden in natura. Horloges, luxewagens maar zelfs keukens of voetbaltickets worden geleverd en gefactureerd aan personen die een dienst geleverd hebben aan de organisatie, maar worden betaald door vennootschappen die onder controle staan van de criminele organisatie. De factuur wordt dan vervalst voor de boekhouding van die vennootschap. De leveranciers worden correct betaald - al is het niet door de klant - en stellen zich verder geen vragen bij de transactie. De facilitatoren die op die manier vergoed worden voor bewezen diensten, moeten geen inkomende fondsen op hun rekeningen verantwoorden en vermijden zo detectie door financiële instellingen.

Derdenbetalingen bij sanctieomzeiling

Tot slot komt het gebruik van derdenbetalingen ook voor bij de aanbieder van 'correspondent banking' (COBA) - diensten rond internationaal betaalverkeer en handel. Bij de afwikkeling van financiële transacties wordt via SWIFT²⁸ beroep gedaan op een netwerk van banken met onderlinge relaties die kunnen optreden als vertegenwoordiger voor andere financiële instellingen, meestal in het buitenland. De tussenkomen banken zullen ook deze transacties monitoren en screenen op personen en transacties van en naar gesanctioneerde of risicolanden

De techniek van TPP kan echter misbruikt worden om gesanctioneerde landen of individuen onrechtstreeks toch toe te laten tot het internationale financiële systeem.

Zo blijkt dat in financiële centra of landen in de directe omgeving van gesanctioneerde landen, schermvennootschappen worden opgezet of beroep wordt gedaan op al dan niet clandestiene wisselkantoren om via derde betalingen toch betalingen mogelijk te maken tussen het gesanctioneerde land of entiteiten en bedrijven in Europa. Verder wordt de techniek van TPP ook gebruikt in gesanctioneerde landen zelf.

België heeft enkele banken die actief zijn in correspondent banking en over een uitgebreid netwerk beschikken. De CFI heeft onderzoek gevoerd naar TPPs en de ontwijking van sancties op basis van informatie van deze banken. De COBA-transacties vormen een cruciale informatiebron om beter zicht te krijgen op deze typologie

De analyse van de COBA-informatie wijst dus sterk in de richting van netwerken die gebruikt worden om de sancties tegen het land te omzeilen maar mogelijk ook om aankopen te kunnen doen in proliferatie-context. Een ander deel van de COBA-informatie heeft betrekking op belangrijke financiële transacties die mogelijk verband houden met corruptie in het buitenland.

De analyse van TPPs bij COBA laat de CFI toe om Belgisch onderzoek in te schakelen in een internationale context en beter zicht te krijgen op de risico's op het vlak van witwassen, de financiering van terrorisme en de proliferatie.

Echter, gezien de aard van de COBA-informatie - vaak met uitsluitend internationaal karakter en zonder directe band met Belgische entiteiten - stuurt de CFI het merendeel van de meldingen door als spontane informatiedeling naar de betrokken buitenlandse FIUs.

²⁸ *Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*, een in 1973 opgerichte internationale coöperatieve organisatie voor het verzenden van financiële berichten.